

Směrnice vedoucí katedry geografie č. 1/2016

ČÁST I.

Obecná ustanovení

Čl. 1

(1) Směrnici vydává vedoucí katedry geografie (dále též jen „vedoucí katedry“) na základě čl. 18 opatření děkana č. 5/2016 o studiu (dále jen „opatření děkana“).

(2) Směrnice zejména konkretizuje pravidla obsažená v opatření děkana týkající se státní závěrečné zkoušky (dále jen „SZZ“) nebo její části garantované katedrou. Dále ukládá povinnosti jednotlivým členům katedry, a to za účelem realizace postupů stanovených opatřením děkana.

ČÁST II.

Oborová část SZZ

Čl. 2

Zkouška z předmětu SZZ

(1) Oborová část SZZ zpravidla zahrnuje několik samostatně hodnocených zkoušek z jednotlivých předmětů SZZ (dále jen "zkouška z předmětu SZZ"). Zkouška z předmětu SZZ se může členit na dílčí součásti; ty jsou však hodnoceny souhrnně známkou za zkoušku z předmětu SZZ.

(2) Katedra garantuje tyto zkoušky z předmětu SZZ

- a) KGE/QGB1 Sociální geografie, prostorové plánování a regionální rozvoj
bakalářská SZZ studijního oboru Geografie pro veřejnou správu
- b) KGE/QGB2 Regionální geografie České republiky a Evropy
bakalářská SZZ studijního oboru Geografie pro veřejnou správu
- c) KGE/QGB3 Sociální vědy pro veřejnou správu
bakalářská SZZ studijního oboru Geografie pro veřejnou správu
- d) KGE/QGB4 Organizace, management a právo ve veřejné správě
bakalářská SZZ studijního oboru Geografie pro veřejnou správu
- e) KGE/QZB1 Zeměpis se zaměřením na vzdělávání
bakalářská SZZ studijního oboru Zeměpis se zaměřením na vzdělávání
- f) KGE/QZM1 Zeměpis s didaktikou
magisterská SZZ studijního oboru Učitelství zeměpisu pro 2. stupeň ZŠ

Čl. 3

Zkouška z předmětu SZZ KGE/QGB1 Sociální geografie, prostorové plánování a regionální rozvoj

(1) Do zkoušky ústí povinné a povinně volitelné předměty, které student absolvoval v rámci studijního programu a platné akreditace.

(2) Zkouška má ústní formu. Čas určený na přípravu je přibližně 10 minut. Komise posuzuje při stanovení známky zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, znalost literatury, uvedení dané problematiky v souvislostech. O výsledku zkoušky rozhoduje komise na základě hlasování.

(3) Tematické okruhy zkoušky* jsou

1. Geografie - objekt a předmět studia, členění, uplatnění a metody výzkumu (aplikace v mikroregionu)
2. Regionalizace, region, typy regionů, geografické pravidelnosti
3. Vývoj a rozmístění obyvatelstva na Zemi, demografická revoluce
4. Přirozený pohyb obyvatelstva, pohlavní a věková struktura obyvatelstva
5. Mechanický pohyb obyvatelstva, problematika migrace
6. Rasová, jazyková a národnostní struktura obyvatelstva
7. Geografické aspekty kultury a náboženství
8. Typy a funkce sídel, sídelní systémy, geografie venkovských sídel
9. Geografie městských sídel - proces urbanizace, prostorové struktury města a procesy jejího utváření
10. Stádia vývoje světového hospodářství, mezinárodní dělba práce, rozdíly ve vyspělosti a charakteru hospodářství ve světě, hospodářské sektory, HDP aj. ukazatele
11. Přírodní a socioekonomické faktory zemědělství, typologie světového zemědělství
12. Geografie plodin, chovů zvířat, rybolovu a těžby dřeva
13. Těžba nerostných surovin ve světě
14. Geografie průmyslu - klasifikace průmyslu, odvětvové členění, lokalizační faktory, metody hodnocení průmyslu
15. Zpracovatelský průmysl a energetika ve světě
16. Geografie dopravy - vývoj a současné trendy v dopravě, odvětví, sítě, dostupnost, poloha
17. Geografie služeb - odvětví služeb, prostorová organizace, trendy, zahraniční obchod
18. Geografie cestovního ruchu - základní pojmy, předpoklady a formy cestovního ruchu, hlavní oblasti cestovního ruchu ve světě
19. Účastníci procesu územního plánování
20. Nástroje územního plánování (územně plánovací podklady, dokumentace, politika územního rozvoje, územní rozhodování)
21. Regulativy a limity územního plánování, proces tvorby územního plánu obce
22. Vývoj urbanismu a územního plánování na území Česka
23. Teorie regionálního rozvoje
24. Regionální politika a regionální rozvoj na úrovni EU
25. Regionální politika a regionální rozvoj na úrovni Česka, krajů a mikroregionům
26. Plánování a rozvoj venkova
27. Státní mapová díla, katastr nemovitostí, metody a mapy tematické kartografie

* tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

(4) Každý student je povinen při zahájení SZZ předložit seznam prostudované literatury k SZZ. Seznam musí být vytištěný na samostatném papíře s označením jména a příjmení studenta, jeho studijního oboru a studijního čísla. Seznam musí obsahovat minimálně 5 titulů (maximálně 2 odborné články, minimálně 3 monografie) ze sociální regionální geografie. Seznam doporučených titulů je uveden na [www stránkách katedry \(<http://www.pf.jcu.cz/structure/departments/kge/literatura.html>\)](http://www.pf.jcu.cz/structure/departments/kge/literatura.html).

(5) Student si losuje tematický okruh z obálky, ve které jsou jednotlivé okruhy na samostatných lístcích. Předseda komise pro SZZ nebo jím pověřený člen komise pro SZZ zadá studentovi po vylosování tematického okruhu konkrétní otázku na základě vylosovaného okruhu a předloženého seznamu prostudované literatury (viz bod 5 čl. 3).

(6) Student je nejdříve vyzván, aby o zadané otázce samostatně promluvil a popsal a vysvětlil klíčové části dané otázky. Poté mu členové komise pokládají doplňující otázky, jejichž počet je závislý na charakteru odpovědí a vyčerpání klíčových částí otázky, zpravidla se pohybuje v rozmezí 3-6 otázek. Zkouška trvá přibližně 15 minut.

Čl. 4

Zkouška z předmětu SZZ KGE/QGB2 Regionální geografie České republiky a Evropy

(1) Do zkoušky ústí povinné a povinně volitelné předměty, které student absolvoval v rámci studijního programu a platné akreditace.

(2) Zkouška má ústní formu. Čas určený na přípravu je přibližně 10 minut. Komise posuzuje při stanovení známky zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, znalost literatury, uvedení dané problematiky v souvislostech. O výsledku zkoušky rozhoduje komise na základě hlasování.

(3) Tematické okruhy zkoušky* jsou

1. Matematická a fyzicko-geografická poloha Česka,
2. Geologická stavba a geologické členění, půdní poměry
3. Geomorfologické členění a charakteristiky geomorfologických jednotek do úrovně celků
4. Klimatické poměry
5. Hydrografická síť, jezera a vodní nádrže, podzemní voda
6. Územní ochrana přírody a krajiny, životní prostředí
7. Sociálně geografická a geopolitická poloha, vývoj hranic, zapojení Česka do mezinárodních struktur
8. Vývoj obyvatelstva a současné demografické charakteristiky
9. Vývoj osídlení a současná sídelní struktura
10. Vývoj hospodářství, transformace a její důsledky
11. Zemědělská výroba - přírodní podmínky a rozmístění produkce
12. Průmyslová výroba - odvětvová a regionální struktura
13. Doprava a dopravní síť, služby a zahraniční obchod
14. Cestovní ruch a rekreace, regiony cestovního ruchu
15. Charakteristiky regionů - Středočeský kraj a Hlavní město Praha
16. Charakteristiky regionů - Jihočeský kraj
17. Charakteristiky regionů - Plzeňský kraj
18. Charakteristiky regionů - Karlovarský kraj

19. Charakteristiky regionů - Ústecký kraj
20. Charakteristiky regionů - Liberecký kraj
21. Charakteristiky regionů - Královéhradecký kraj
22. Charakteristiky regionů - Pardubický kraj
23. Charakteristiky regionů - Kraj Vysočina
24. Charakteristiky regionů - Jihomoravský kraj
25. Charakteristiky regionů - Olomoucký kraj
26. Charakteristiky regionů - Zlínský kraj
27. Charakteristiky regionů - Moravskoslezský kraj
28. Postavení Evropy v současném světě, její členění a vnitřní rozdíly
29. Severské státy
30. Britské ostrovy
31. Benelux a Francie
32. Pyrenejský poloostrov
33. Itálie a Řecko
34. Německo
35. Alpské země (Švýcarsko, Rakousko, Slovinsko)
36. Polsko, Slovensko, Maďarsko
37. Balkán
38. Pobaltí, Bělorusko, Ukrajina, Moldavsko
39. Rusko

^{/} tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.*

(4) Každý student je povinen při zahájení SZZ předložit seznam prostudované literatury k SZZ. Seznam musí být vytištěný na samostatném papíře s označením jména a příjmení studenta, jeho studijního oboru a studijního čísla. Seznam musí obsahovat minimálně 5 titulů (maximálně 2 odborné články, minimálně 3 monografie) z fyzické a regionální geografie. Seznam doporučených titulů je uveden na [www stránkách katedry \(http://www.pf.jcu.cz/structure/departments/kge/literatura.html\)](http://www.pf.jcu.cz/structure/departments/kge/literatura.html).

(5) Student si losuje tematický okruh z obálky, ve které jsou jednotlivé okruhy na samostatných lístcích. Předseda komise pro SZZ nebo jím pověřený člen komise pro SZZ zadá studentovi po vylosování tematického okruhu konkrétní otázku na základě vylosovaného okruhu a předloženého seznamu prostudované literatury (viz bod 5 čl. 3).

(6) Student je nejdříve vyzván, aby o zadané otázce samostatně promluvil a popsal a vysvětlil klíčové části dané otázky. Poté mu členové komise pokládají doplňující otázky, jejichž počet je závislý na charakteru odpovědi a vyčerpání klíčových částí otázky, zpravidla se pohybuje v rozmezí 3-6 otázek. Zkouška trvá přibližně 15 minut.

Čl. 5

Zkouška z předmětu SZZ KGE/QGB3 Sociální vědy pro veřejnou správu

(1) Do zkoušky ústí povinné předměty, které student absolvoval v rámci studijního programu a platné akreditace.

(2) Zkouška má ústní formu. Komise posuzuje při stanovení známky zejména vymezení problému, znalost základních termínů, znalost literatury, uvedení dané problematiky v souvislostech. O výsledku zkoušky rozhoduje komise.

(3) Tematické okruhy zkoušky^{/*} jsou

1. Pojem politika, politologie jako vědní disciplína, demokracie přímá a zastupitelská.
2. Parlamentní demokracie - politický systém Velké Británie; prezidentská demokracie - politický systém USA; poloprezidentský systém Francie
3. Volební systémy, většinový a poměrný volební systém
4. Politické strany - definice, funkce; vývoj stranického systému za 1. ČSR
5. Ústava ČR - rozdělení mocí v současné Ústavě ČR, ústavní vývoj v Českých zemích
6. Politický vývoj v ČR po listopadu 1989. Politický systém a zájmové skupiny, teorie zprostředkování.
7. Politické aspekty územní samosprávy; obce - základní územní samosprávné celky; kraje - vyšší územní samosprávné celky
8. Politické myšlení 20. století (významné osobnosti a teorie).
9. Evropské integrační tendence a jejich historické kořeny a vývoj.
10. Současné institucionální uspořádání EU, politiky EU
11. Veřejný ochránce práv. Ochrana národnostních, náboženských, rasových a jiných menšin v demokratickém pluralitním systému.
12. Aristotelova politická teorie
13. Platónova politická teorie
14. Teoretici společenské smlouvy
15. Konzervatismus (hlavní osobnosti a texty)
16. Liberalismus (hlavní osobnosti a texty)
17. Klíčové postavy dějin sociologie (Durkheim, Weber, Simmel, Merton, Dahrendorf)
18. Klíčové postavy dějin sociologie (Berger, Luckman, Bourdieu, Giddens)
19. Klíčové sociologické směry a osobnosti (pozitivismus, sociologismus, rozumějící sociologie)
20. Klíčové sociologické směry a osobnosti (strukturní funkcionalismus, dramaturgická sociologie, fenomenologie, sociální konstruktivismus) a paradigmaty (konsenzuální, konfliktní, interpretativní)
21. Společnost - konceptualizace rozdílů mezi tradiční a moderní formou sociálního uspořádání
22. Různé teorie současné společnosti (informační, riziková, volného času, konzumu, práce, postmoderní, pozdní modernity apod.)
23. Sociální stratifikace a sociologie rodiny (základní rysy uspořádání české společnosti a populačního chování současné populace)
24. Základní techniky sociologického výzkumu, schéma empirického výzkumu, kvalitativní a kvantitativní výzkum se zaměřením na veřejnou správu
25. Sociologický výzkum (obecná charakteristika), dotazník, techniky sběru dat, analýza dat, zpráva a programy pro zpracování dat

^{/*} tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

(5) Student si losuje tematický okruh z obálky, ve které jsou jednotlivé okruhy na samostatných lístcích. Po vylosování tématu má student 10 minut na samostatnou přípravu, poté předstupuje před zkušební komisi, před kterou probíhá samotná zkouška.

(6) Student je nejdříve vyzván, aby o vylosovaném tematickém okruhu samostatně promluvil a popsal a vysvětlil klíčové části daného okruhu. Poté mu členové komise pokládají doplňující otázky, jejichž počet je závislý na kvalitě odpovědi a vyčerpání klíčových částí tematického okruhu, zpravidla se pohybuje v rozmezí 3-6 otázek. Zkouška trvá přibližně 15 minut.

Čl. 6

Zkouška z předmětu SZZ KGE/QGB4 Organizace, management a právo ve veřejné správě

- (1) Do zkoušky ústí povinné předměty, které student absolvoval v rámci studijního programu a platné akreditace.
- (2) Zkouška má ústní formu. Komise posuzuje při stanovení známky zejména vymezení problému, znalost základních termínů, znalost literatury, uvedení dané problematiky v souvislostech. O výsledku zkoušky rozhoduje komise.
- (3) Tematické okruhy zkoušky* jsou
 1. Historie veřejné správy na našem území 1918 - 1990
 2. Role veřejné správy, volených orgánů
 3. Dnešní organizace veřejné správy na území Česka, ústavní principy, členění veřejné správy
 4. Reforma veřejné správy v ČR, etapy reformy, územní princip
 5. Modely veřejné správy v evropských zemích, nástroje a modely podpory ze strany EU, evropský správní prostor
 6. Ustavení orgánů samosprávy, vztah mezi samosprávou a státní správou
 7. Volby v obcích, krajích, parlamentní volby a jejich specifika
 8. Role obcí a krajů v politickém a správním systému ČR
 9. Zastupitelstvo a rada obce, kraje, Obecní úřad a Krajský úřad, starosta a hejtman
 10. Média a veřejná správa v politickém procesu, vztah politiky a správy, role médií
 11. Občanská společnost, nové modely řízení ve veřejné správě (NPM), nevládní neziskové organizace
 12. Kontrola ve veřejné správě, Parlament, Nejvyšší kontrolní úřad, správní a politický význam byrokracie
 13. Dělbba moci ve státě, subjekty veřejné správy, moc zákonodárná, moc výkonná, moc soudní
 14. Nabídka a poptávka, užitečnost a chování spotřebitele - uveďte aplikaci nebo ilustraci problému na příkladu ekonomiky Česka
 15. Organizace podnikání, teorie produkce, teorie firmy a tvorba nabídky
 16. Tvorba cen výrobních faktorů - uveďte aplikaci nebo ilustraci problému na příkladu ekonomiky Česka
 17. Národní hospodářství - makroekonomická charakteristika - uveďte aplikaci nebo ilustraci problému na příkladu ekonomiky Česka
 18. Peníze a jejich úloha v národním hospodářství - uveďte aplikaci nebo ilustraci problému na příkladu ekonomiky Česka
 19. Inflace a nezaměstnanost - uveďte aplikaci nebo ilustraci problému na příkladu ekonomiky Česka
 20. Národní hospodářství a mezinárodní ekonomické prostředí
 21. Veřejné finance, veřejný a soukromý sektor ve vztahu k veřejným financím, prostorové aspekty veřejných financí, fiskální decentralizace
 22. Úloha územní samosprávy, reforma veřejné správy a územní samosprávy po roce 1989 ve vztahu k veřejným financím
 23. Nenávratné peněžní transfery, návratné úvěrové příjmy, výdaje územních rozpočtů
 24. Majetek územní samosprávy, rozpočtová soustava, rozpočty územní samosprávy

25. Struktura rozpočtu města, obce, hodnocení rozpočtů, ukazatele finančního hospodaření, nefinanční aspekty (správní a demografické)
26. Právo a jeho historické dimenze, právní normativní systémy, prvky právního vztahu, právní systém
27. Právní oblasti Evropské unie, unijní právo, ústavní právo, Listina základních práv a svobod, obchodní a živnostenské právo
28. Správní právo a správní věda, prameny a subjekty, právní formy činnosti státní správy, donucovací úkony, správní právo trestní (pojem, charakteristika, členění a postavení)
29. Vnitřní správa (pojem, právní úprava, orgány vnitřní správy, právo sdružovací a shromažďovací). Rodinné právo.
30. Správně právní odpovědnost za přestupky, sankce - druhy, a zásady ukládání sankcí, přestupky ve vybraných úsecích veřejné správy
31. Správně právní odpovědnost za jiné správní delikty (pojem, právní úprava, znaky, členění, sankce). InSTITUTE právní ochrany.
32. Zásady občanského soudního řízení (návrhy na zahájení řízení, soudní rozhodnutí, vykonávací řízení)
33. Pracovní právo (kolektivní a individuální pracovní právo, vznik a zánik pracovního poměru, odpovědnost za škodu, péče o zaměstnance)

/ tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.*

(4) Student si losuje tematický okruh z obálky, ve které jsou jednotlivé okruhy na samostatných lístcích. Po vylosování tématu má student 10 minut na samostatnou přípravu, poté předstupuje před zkušební komisí, před kterou probíhá samotná zkouška.

(5) Student je nejdříve vyzván, aby o vylosovaném tematickém okruhu samostatně promluvil a popsal a vysvětlil klíčové části daného okruhu. Poté mu členové komise pokládají doplňující otázky, jejichž počet je závislý na kvalitě odpovědi a vyčerpání klíčových částí tematického okruhu, zpravidla se pohybuje v rozmezí 3-6 otázek. Zkouška trvá přibližně 15 minut.

Čl. 7

Zkouška z předmětu KGE/QZB1 Zeměpis se zaměřením na vzdělávání

(1) Do zkoušky ústí povinné a povinně volitelné předměty, které student absolvoval v rámci studijního programu a platné akreditace.

(2) Zkouška se člení na tyto dílčí součásti

- a) Fyzická geografie a kartografie se zaměřením na vzdělávání
- b) Sociální geografie se zaměřením na vzdělávání
- c) Regionální geografie Česka se zaměřením na vzdělávání

(3) Zkouška má písemnou formu. Test se skládá z 10 otázek, které vycházejí z níže uvedených tematických okruhů. Každá otázka v testu může být bodována maximálně 6 body. Celkem je z testu možno získat 60 bodů. Pro úspěšné absolvování testu je třeba dosáhnout alespoň nadpoloviční většiny bodů, tj. 31 bodů. Výsledná známka ze SZZ vychází z počtu bodů dosaženého v testu ve struktuře 60 - 51 bodů = hodnocení výborně, 50 - 41 bodů = hodnocení velmi dobře, 40 - 31 bodů = hodnocení dobře.

(4) Pro dílčí součást Fyzická geografie a kartografie se zaměřením na vzdělávání platí, že

- a) má písemnou formu. V rámci zkoušky se hodnotí zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, uvedení dané problematiky v souvislostech
b) tematické okruhy* jsou

1. Stavba a složení Země, geofyzikální vlastnosti Země, litosféra
 2. Základní dělení hornin a jejich charakteristiky
 3. Vznik a složení půd, půdní druhy a typy
 4. Endogenní procesy utváření povrchu Země
 5. Zvětrávání, svahová modelace, eolické procesy a tvary
 6. Fluviální procesy a tvary, krasové jevy a jejich zeměpisné rozšíření
 7. Kryogenní a glaciální procesy a tvary
 8. Geomorfologická činnost oceánů, moří a jezer
 9. Geomorfologická činnost organismů a člověka
 10. Vlastnosti mořské vody, pohyby mořské vody
 11. Hydrologické poměry vodních toků - říční síť a povodí, vývoj koryta vodního toku, typy odtokových režimů, povodňové ohrožení
 12. Druhy vodních nádrží podle vzniku a jejich zeměpisné rozšíření, fyzikální, chemické a biologické vlastnosti jejich vod
 13. Druhy podpovrchových vod, hladina podzemní vody a její pohyb, vodní zdroje
 14. Radiační bilance Země, rozložení teploty vzduchu na Zemi a její sezónní změny
 15. Voda v atmosféře - vlhkost vzduchu, kondenzace vodních par, oblačnost, srážky a jejich časové a prostorové rozložení na Zemi
 16. Vznik a dělení tlakových útvarů, časové a prostorové rozložení tlaku vzduchu na Zemi, proudění vzduchu, místní cirkulační systémy
 17. Vzduchové hmoty a všeobecná cirkulace atmosféry
 18. Klasifikace světového klimatu, klimatické pásy Země
 19. Vliv člověka na změny klimatu, klima měst, problematika globálního oteplování
 20. Přírodní rizika - příčiny přírodních rizik a jejich důsledky na člověka
 21. Floristické a faunistické oblasti Země, areál rozšíření organismů a jeho změny
 22. Charakteristika hlavních geobiomů
 23. Planetární geografie - pohyby Země a vesmírných těles, jejich vlivy na Zemi, čas na Zemi
 24. Matematická kartografie - referenční plochy Země, kartografická zobrazení
 25. Hlavní součásti kompozice mapy, prvky mapy, kartografická generalizace
 26. Kartografické vyjadřovací prostředky
 27. Druhy map, metody a mapy tematické kartografie
 28. Státní mapová díla, atlasy, dějiny české a světové kartografie
- * tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.

- c) v testu se k této dílčí součásti vztahují čtyři otázky.

(5) Pro dílčí součást Sociální geografie se zaměřením na vzdělávání platí, že

- a) má písemnou formu. V rámci zkoušky se hodnotí zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, uvedení dané problematiky v souvislostech
b) tematické okruhy* jsou
1. Geografie - objekt a předmět studia, členění, uplatnění a metody výzkumu (aplikace v mikroregionu)
 2. Regionalizace, region, typy regionů, geografické pravidelnosti
 3. Vývoj a rozmístění obyvatelstva na Zemi, demografická revoluce
 4. Přirozený pohyb obyvatelstva, pohlavní a věková struktura obyvatelstva

5. Mechanický pohyb obyvatelstva, problematika migrace
 6. Rasová, jazyková a národnostní struktura obyvatelstva
 7. Typy a funkce sídel, sídelní systémy, geografie venkovských sídel
 8. Geografie městských sídel - proces urbanizace, prostorové struktury města a procesy jejího utváření
 9. Stádia vývoje světového hospodářství, mezinárodní dělba práce, rozdíly ve vyspělosti a charakteru hospodářství ve světě, hospodářské sektory, HDP aj. ukazatele
 10. Přírodní a socioekonomické faktory zemědělství, typologie světového zemědělství
 11. Rozmístění zemědělských plodin, chovů zvířat, rybolovu a těžby dřeva a jeho podmínění
 12. Těžba nerostných surovin ve světě
 13. Klasifikace průmyslu, odvětvové členění, lokalizační faktory, metody hodnocení průmyslu
 14. Zpracovatelský průmysl a energetika ve světě
 15. Vývoj a současné trendy v dopravě, dopravní odvětví a sítě, dopravní dostupnost a poloha
 16. Odvětví služeb, jejich prostorová organizace, trendy, zahraniční obchod
 17. Cestovní ruch - základní pojmy, formy a předpoklady cestovního ruchu, hlavní oblasti cestovního ruchu ve světě
- * tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.*

c) v testu se k této dílčí součásti vztahují čtyři otázky.

(6) Pro dílčí součást Regionální geografie Česka se zaměřením na vzdělávání platí, že

- a) má písemnou formu. V rámci zkoušky se hodnotí zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, uvedení dané problematiky v souvislostech
- b) tematické okruhy^{*} jsou

1. Matematická a fyzicko-geografická poloha
2. Geologická stavba a geologické členění, půdní poměry
3. Geomorfologické členění a charakteristiky geomorfologických jednotek do úrovně celků
4. Klimatické poměry
5. Hydrografická síť, jezera a vodní nádrže, podzemní voda
6. Územní ochrana přírody a krajiny, životní prostředí a biogeografické poměry
7. Sociálně geografická a geopolitická poloha, vývoj hranic, zapojení Česka do mezinárodních struktur
8. Vývoj obyvatelstva a současné demografické charakteristiky
9. Vývoj osídlení a současná sídelní struktura
10. Postsocialistická transformace a současný charakter hospodářství
11. Zemědělská výroba - podmínky a rozmístění produkce
12. Průmyslová výroba - odvětvová a regionální struktura
13. Doprava a dopravní síť v Česku, služby a zahraniční obchod
14. Cestovní ruch a rekreace, regiony cestovního ruchu
15. Charakteristiky regionů - Středočeský kraj a Hlavní město Praha
16. Charakteristiky regionů - Jihočeský kraj
17. Charakteristiky regionů - Plzeňský kraj
18. Charakteristiky regionů - Karlovarský kraj
19. Charakteristiky regionů - Ústecký kraj
20. Charakteristiky regionů - Liberecký kraj

21. Charakteristiky regionů - Královéhradecký kraj
 22. Charakteristiky regionů - Pardubický kraj
 23. Charakteristiky regionů - Kraj Vysočina
 24. Charakteristiky regionů - Jihomoravský kraj
 25. Charakteristiky regionů - Olomoucký kraj
 26. Charakteristiky regionů - Zlínský kraj
 27. Charakteristiky regionů - Moravskoslezský kraj
- * tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.*

c) v testu se k této dílčí součásti vztahují dvě otázky.

Čl. 8

Zkouška z předmětu KGE/QZM1 Zeměpis s didaktikou

(1) Do zkoušky ústí povinné a povinně volitelné předměty, které student absolvoval v rámci studijního programu a platné akreditace.

(2) Zkouška se člení na tyto dílčí součásti

- a) Fyzická geografie a kartografie s didaktikou
- b) Sociální geografie s didaktikou
- c) Regionální geografie s didaktikou
- d) Didaktika geografie

(3) Zkouška má ústní formu. Čas určený na přípravu je přibližně 30 minut. Komise posuzuje při stanovení známky zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, znalost literatury, uvedení dané problematiky v souvislostech. O výsledku zkoušky rozhoduje komise na základě hlasování.

(4) Každý student je povinen při zahájení SZZ předložit seznam prostudované literatury k SZZ. Seznam musí být vytištěný na samostatném papíře s označením jména a příjmení studenta, jeho studijního oboru a studijního čísla. Seznam musí obsahovat minimálně 15 titulů (maximálně 5 odborných článků, minimálně 10 monografií) z fyzické, sociální i regionální geografie. Seznam doporučených titulů je uveden na [www stránkách katedry \(http://www.pf.jcu.cz/structure/departments/kge/literatura.html\)](http://www.pf.jcu.cz/structure/departments/kge/literatura.html).

(5) Pro dílčí součást Fyzická geografie a kartografie s didaktikou platí, že

- a) má ústní formu. Trvá zhruba 10 minut. Student si losuje tematický okruh z obálky, ve které jsou jednotlivé okruhy na samostatných lístcích. Předseda komise pro SZZ nebo jím pověřený člen komise pro SZZ zadá studentovi po vylosování tematického okruhu konkrétní otázku na základě vylosovaného okruhu a předloženého seznamu prostudované literatury (viz bod 5 čl. 8). V rámci zkoušky se hodnotí zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, uvedení dané problematiky v souvislostech
- b) tematické okruhy^{*} jsou
 1. Země jako vesmírné těleso - pohyby Země a vesmírných těles a jejich důsledky; zeměpisné souřadnice, aspekt času na Zemi a jeho měření

2. Geofyzikální vlastnosti Země, stavba a složení Země, hlavní rysy reliéfu Země, desková tektonika a uspořádání kontinentů v minulosti
3. Základní dělení hornin a jejich charakteristiky - podmínky vzniku hornin a jejich prostorová variabilita
4. Vznik, struktura a význam půd, pedogenetické činitele, prostorová diferenciacce půdních druhů a typů
5. Endogenní procesy - typy endogenních procesů a příčiny jejich vzniku a jejich důsledky
6. Exogenní procesy - příčiny jejich vzniku, strukturní tvary a jejich prostorová variabilita
7. Hydrologie pevnin - režimy vodních toků a jejich regionální diferenciacce, příčiny povodňového ohrožení, druhy vodních nádrží podle vzniku, jejich zeměpisné rozložení a vlastnosti, druhy podzemních vod
8. Chemické a fyzikální vlastnosti mořské vody a jejich regionální diferenciacce, pohyby mořské vody a jejich vliv na klima přilehlých kontinentů, hospodářský význam oceánů a moří
9. Charakteristika základních meteorologických prvků - prostorové rozložení teploty, srážek, vlhkosti a tlaku vzduchu na Zemi
10. Všeobecná cirkulace atmosféry a klasifikace světového klimatu
11. Přírodní rizika a vliv člověka na změny klimatu - regionální diferenciacce přírodních rizik a jejich příčiny, globální oteplování Země
12. Floristické a faunistické oblasti Země, organismy a jejich prostředí, areál rozšíření organismů a jeho změny
13. Charakteristika hlavních geobiomů a jejich regionální diferenciacce
14. Matematická kartografie - referenční plochy Země, vlastnosti a užití kartografických zobrazení
15. Hlavní součásti kompozice mapy, prvky mapy, kartografická generalizace, členění kartografických produktů
16. Kartografické vyjadřovací prostředky, metody a mapy tematické kartografie
17. Státní a vojenské mapování na území Česka, atlasy
18. Dějiny světové a české kartografie

** tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.*

(6) Pro dílčí součást Sociální geografie s didaktikou platí, že

- a) má ústní formu. Trvá zhruba 10 minut. Student si losuje tematický okruh z obálky, ve které jsou jednotlivé okruhy na samostatných lístcích. Předseda komise pro SZZ nebo jím pověřený člen komise pro SZZ zadá studentovi po vylosování tematického okruhu konkrétní otázku na základě vylosovaného okruhu a předloženého seznamu prostudované literatury (viz bod 5 čl. 8). V rámci zkoušky se hodnotí zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, uvedení dané problematiky v souvislostech
- b) tematické okruhy* jsou
 1. Teoretická geografie - pozice geografie v systému vědních oborů, struktura geografie, geografické zákonitosti, region a regionalizace, novodobý vývoj geografie
 2. Vývoj a rozmístění světové populace - podmiňující faktory, dlouhodobé tendence vývoje na globální a národní úrovni, demografická revoluce
 3. Přirozený pohyb a demografická struktura obyvatelstva - základní ukazatele, struktura podle věku a pohlaví, regionální diferenciacce

4. Migrace obyvatelstva - motivace, tendence a směry na regionální a mezinárodní úrovni
 5. Rozdělení světové populace podle rasy a jazykových skupin; národnostní struktura obyvatelstva a její současné proměny na úrovni států
 6. Geografické aspekty kultury a náboženství
 7. Světový sídelní systém, regionální diferenciací sídelního systému, hlavní trendy ve vývoji světového sídelního systému
 8. Geografie městských sídel - urbanizační procesy ve světě, hlavní koncentrace městských sídel ve světě, trendy ve vývoji městského osídlení
 9. Vývoj a struktura světového hospodářství - tendence vývoje, mezinárodní dělba práce, regionální diferenciací ve vyspělosti a charakteru hospodářství, podmiňující faktory, HDP aj. ukazatele
 10. Působení fyzicko-geografických, sociálních a ekonomických faktorů na zemědělství, typologie zemědělství Česka a světa
 11. Územní diferenciací rostlinné a živočišné výroby, rybolovu a těžby dřeva ve světě
 12. Nerostné suroviny a jejich těžba - klasifikace nerostných surovin, regionální přehled, rozdíly v postavení těžby v jednotlivých makroregionech světa
 13. Průmysl ve světové ekonomice - klasifikace a odvětvové členění průmyslu, význam, regionální diferenciací a jejich geografické podmíněnosti, hlavní průmyslové oblasti světa
 14. Geografie dopravních systémů - světový dopravní systém a jeho regionální diferenciací
 15. Služby - diferenciací a hlavní trendy v prostorové organizaci, globální obchodní řetězce
 16. Turistické makroregiony světa, trendy ve vývoji světového cestovního ruchu
- /* tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.*

(7) Pro dílčí součást Regionální geografie s didaktikou platí, že

- a) má ústní formu. Trvá zhruba 10 minut. Student si losuje tematický okruh z obálky, ve které jsou jednotlivé okruhy na samostatných lístcích. Předseda komise pro SZZ nebo jím pověřený člen komise pro SZZ zadá studentovi po vylosování tematického okruhu konkrétní otázku na základě vylosovaného okruhu a předloženého seznamu prostudované literatury (viz bod 5 čl. 8). V rámci zkoušky se hodnotí zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, uvedení dané problematiky v souvislostech
- b) tematické okruhy^{/*} jsou

Regionální geografie Česka

(u složkových otázek také uplatnit zasazení problematiky do širšího evropského /středoevropského kontextu, v otázkách k regionům Česka pak uplatnit také srovnání regionů, specifika apod.)

1. Poloha ČR v rámci Evropy - matematická a fyzicko-geografická poloha
2. Geologické a geomorfologické poměry - vliv geomorfologických procesů na utváření reliéfu
3. Klimatické poměry - srovnání základních klimatických charakteristik jednotlivých oblastí
4. Hydrologická charakteristika - říční síť, vodní režim řek, základní hydrologické ukazatele
5. Životní prostředí a územní ochrana přírody a krajiny - změny v životním prostředí po roce 1989, velkoplošná a maloplošná chráněná území

6. Vývoj a rozmístění obyvatelstva - trendy současného vývoje, demografické charakteristiky, rozdíly v sídelním systému a struktuře obyvatelstva krajů
7. Hospodářská struktura regionů - změny po roce 1989, srovnání regionů podle struktury hospodářství a nezaměstnanosti, příčiny rozdílů
8. Regionální aspekty zemědělství - rozmístění produkce a příčiny rozdílů, aktuální trendy
9. Regionální a odvětvová struktura průmyslu - hlavní průmyslové oblasti, změny v průmyslové výrobě po roce 1989
10. Dopravní systém a jeho regionální struktura - regionální specifika, historické souvislosti a aktuální trendy
11. Regiony cestovního ruchu - struktura, potenciály a ekonomické ukazatele cestovního ruchu v regionech
12. Praha a Středočeský kraj
13. Jihočeský a Plzeňský kraj
14. Karlovarský a Ústecký kraj
15. Liberecký, Královéhradecký a Pardubický kraj
16. Vysočina a Jihomoravský kraj
17. Olomoucký, Zlínský a Moravskoslezský kraj

Regionální geografie světa

(u jednotlivých regionů vždy charakteristika jejich postavení ve světě a specifík, složek přírodního a sociálního prostředí regionu, společných a rozdílných znaků jednotlivých států, politické situace, integračních procesů, konfliktů a jejich příčin, jiných problémů)

1. Makroregionální členění světa, charakteristiky makroregionů, jejich politické, socioekonomické a kulturní srovnání
2. Globalizační procesy, mezinárodní dělba práce, jádrové a periferní oblasti světa
3. Globální problémy lidstva, jejich příčiny, důsledky a jejich typologie
4. Konflikty současnosti - jejich typologie podle příčin, hlavní oblasti, charakteristika vybraného konfliktu
5. Evropská unie a jiná ekonomická a politická integrační uskupení v Evropě a ve světě
6. Kanada
7. USA
8. Střední Amerika
9. Andské státy (Chile, Bolívie, Peru, Ekvádor, Kolumbie, Venezuela)
10. Brazílie a státy oblasti La Plata
11. Japonsko a Korea
12. Čína
13. Jihovýchodní Asie
14. Jižní Asie
15. Střední Asie, Zakavkazsko, Turecko
16. Jihozápadní Asie (bez Turecka)
17. Severní Afrika a Sahel
18. Západní a střední Afrika
19. Východní a jižní Afrika
20. Austrálie, Oceánie, Antarktida
21. Severské státy
22. Britské ostrovy
23. Benelux a Francie

24. Pyrenejský poloostrov
25. Itálie a Řecko
26. Německo
27. Alpské země (Švýcarsko, Rakousko, Slovinsko)
28. Polsko, Slovensko, Maďarsko
29. Balkán
30. Pobaltí, Bělorusko, Ukrajina, Moldavsko
31. Rusko

/ tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.*

(8) Pro dílčí součást Didaktika geografie platí, že

- a) má ústní formu. Trvá zhruba 10 minut. Předseda komise pro SZZ nebo jím pověřený člen komise pro SZZ zadá studentovi konkrétní otázku na základě vylosovaných okruhů z předchozích součástí zkoušky a jejich aplikace do výuky zeměpisu na druhém stupni ZŠ. V rámci zkoušky se hodnotí zejména vymezení problému studentem, znalost základních termínů, uvedení dané problematiky v souvislostech
- b) student je povinen předložit i didaktické portfolio, nad jehož náplní může být v průběhu SZZ případně diskutováno
- c) tematické okruhy^{*} jsou
 1. Mezinárodní charta geografického vzdělávání a její filozofie.
Objasnění vzájemných vztahů Mezinárodní charty geografického vzdělávání a vzniku Rámcových vzdělávacích programů (RVP ZV) včetně metodiky tvorby školních vzdělávacích programů.
 2. Vliv Rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro ZV na koncepci výuky zeměpisu konkrétního učitele.
Posouzení pozitivních i negativních stránek RVP ZV jako celku a z pohledu výuky vybraného zeměpisného tematického celku.
 3. Integrované pojetí výuky zeměpisu, mezipředmětové vazby
Jak může výuka zeměpisu přispívat k výuce průřezových témat a naopak: mediální výchova, environmentální výchova: uvést příklady konkrétních úkolů a aktivit určených pro žáky ZŠ.
 4. Výukové cíle základního vzdělávání, jejich smysl a význam
Porovnání cílového zaměření vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru zeměpis (geografie). Na vybraném tematickém celku předvést, jak koncepce výuky mění volbu výukových cílů a naopak.
 5. Postavení fyzické a socioekonomické geografie v didaktickém systému geografie
Specifika výuky vybrané oblasti geografického učiva
 6. Postavení regionální geografie v didaktickém systému geografie.
Specifika výuky vybrané oblasti geografického učiva.
 7. Místní region a krajina ve výuce zeměpisu; specifika výuky
Specifikovat "geografický způsob myšlení", resp. klasický přístup geografa ke studiu krajinné sféry.
 8. Vyučovací metody zeměpisu a jejich uplatnění na ZŠ
U vybraného tematického celku zvážit pozitiva a negativa vedení výuky skrze zvolené vyučovací metody.
 9. Organizační formy vyučování zeměpisu
 10. Netradiční metody a formy výuky zeměpisu, didaktické zeměpisné hry.
Aplikace pro vybraný tematický celek.

11. Základní struktura vyučovací hodiny zeměpisu.
Aplikace pro vybraný tematický celek.
12. Hodnocení vědomostí a dovedností žáků v zeměpisu, způsoby evaluace a klasifikace
Formulovat postup tvorby didaktického testu z vybraného tematického celku.
13. Klíčové dovednosti učitele zeměpisu, praktiky sebereflexe, vztah učitel a žák
14. Současné učebnice zeměpisu pro základní školy, jejich obsah, kvalita a kritéria pro výběr učebnice zeměpisu
15. Mapa jako zdroj geografických informací
Vysvětlit využití školních zeměpisných atlasů ve výuce zeměpisu na ZŠ (v obecné rovině a následně na příkladu vybraného tematického celku).
16. Pracovní listy, dotazníky a jiná šetření a jejich význam při výuce zeměpisu na ZŠ
17. Využití moderních informačních technologií ve výuce zeměpisu
Zhodnotit výhody a nevýhody použití internetu a GIS ve výuce na ZŠ, zásady jejich použití, konkrétní příklady ve vybraném tematickém celku.
18. Terénní výuka zeměpisu (geolaboratoř, školní zeměpisný pozemek) - cíle, význam, organizace terénní výuky v rozdílných prostředích (město × venkov), exkurze, zeměpisné vycházky.
Navrhnout úkoly pro výuku v terénu vybraného tematického celku.
19. Projektová výuka: zásady a její využití ve výuce zeměpisu, školní geografický projekt
Navrhnout konkrétní projektovou výuku na vybraný tematický celek učiva, včetně cílů projektu, jeho organizaci, zadání a kritéria hodnocení.
20. Výtvarný projev ve výuce zeměpisu a jeho funkce: náčrty, schémata a obrazy při výuce
21. Bloomova taxonomie kognitivních cílů a její využití ve výuce zeměpisu
Navrhnout rozličné požadavky na práci žáků ve výuce zeměpisu tak, aby prokázali uplatnění taxonomie v praxi.
22. Didaktická analýza zeměpisného učiva: zásady, cíle a postup
Provedení didaktické analýzy učiva vybraného tematického celku.
23. Didaktické zásady a jejich použití v praktické výuce zeměpisu
Konkretizace jednotlivých didaktických zásad na vybraném tematickém celku.
24. Motivace a použití motivačních prvků ve výuce zeměpisu
Uvedení vhodných motivačních prvků ve vybraném tematickém celku.
25. Práce s talentovanými žáky ve výuce zeměpisu, geografické soutěže

/ tematické okruhy nejsou shodné s otázkami, na které student odpovídá.*

ČÁST III.

Kvalifikační práce

Čl. 9

Obsahové a formální požadavky

(1) Minimální rozsah bakalářské práce činí 40 normostran, minimální rozsah diplomové práce činí 60 normostran. Do minimálního rozsahu bakalářských i diplomových prací se započítávají všechny formální náležitosti práce včetně titulní strany a prohlášení podle čl. 16

odst. 7 písm. d) opatření děkana; nezapočítávají se však přílohy práce. Maximální rozsah bakalářské a diplomové práce není stanoven.

(2) Při psaní a odevzdávání bakalářských a diplomových prací je třeba respektovat obecné zásady tvorby kvalifikačních prací na PF JU (viz opatření děkana č. 5/2011) http://www.pf.jcu.cz/documents/deans_proceedings/2011/od11-05.php

(3) Citace v závěrečných kvalifikačních pracích se řídí citační normou doporučenou Českou geografickou společností. Seznam literatury musí být řazen abecedně podle příjmení autora. Bibliografické citace musí odpovídat vzorům uvedeným na www stránkách katedry (<http://www.pf.jcu.cz/structure/departments/kge/zakladni-informace.html>).

(4) Obsahové a formální požadavky na kvalifikační práci vycházející ze specifik oboru. Obecně by měly být dodrženy následující zásady:

- kvalitní práce s literaturou, ve které je zastoupená také cizojazyčná literatura; zdroje dat je třeba bezpodmínečně a důsledně citovat, plagiátorství je nepřípustné,
- správné použití citačního úzu (v textu, v seznamu literatury)
- název práce, stejně tak i cíle práce, není možné měnit; musí být důsledně dodrženo oficiálně schválené zadání kvalifikační práce
- mapové přílohy musí být vypracovány dle kartografických pravidel
- text kvalifikační práce musí být gramaticky správně; důležitá je formální úprava práce (odstavce, nadpisy a jejich číslování ...); doporučené je řádkování 1,5 a velikost písma 11 (Calibri), 12 (Times New Roman), nebo 11 (Arial); všechny přílohy musí mít názvy a být očíslovány
- podmínkou odevzdání práce je splnění zápočtů - BAP2, DPSZ2 nebo UZM2.

(5) Kritéria hodnocení jsou uvedena ve formulářích posudků kvalifikačních prací. Formuláře jsou dostupné na stránkách KGE (<http://www.pf.jcu.cz/structure/departments/kge/formulare.html>)

Čl. 10

Obhajoba kvalifikační práce

Obhajoba kvalifikační práce probíhá před komisí pro SZZ a obhajoby kvalifikačních prací. V rámci obhajoby student v časovém limitu 10 minut představí práci formou PPT prezentace, zejména cíle práce, hypotézy, teoretické ukotvení problematiky, hlavní výsledky práce a závěr. Po představení práce se přečtou její posudky. Pokud není u obhajoby přítomen vedoucí nebo oponent práce, předseda komise nebo jím pověřený člen přečte posudek za nepřítomných. Poté má student možnost vyjádřit se k posudkům, resp. reagovat na otázky a připomínky z posudků. Zpravidla pak následuje diskuze nad tématem práce, případně jsou položeny doplňující otázky. O výsledné známce rozhoduje komise hlasováním. Přihlíží ke známám z posudků, celkové kvalitě práce a její samotné obhajobě.

Čl. 11

Povinnosti vedoucích a oponentů kvalifikačních prací

Student si téma své kvalifikační práce vybírá z nabízeného seznamu témat zveřejňovaného v průběhu zimního semestru příslušného akademického roku na internetových stránkách katedry a na nástěnce katedry. Preferované téma pak konzultuje s potenciálním vedoucím práce. V odůvodněných případech je možné, aby se vedoucím kvalifikační práce obhajované na katedře geografie PF JU stal externí školitel. O této možnosti rozhoduje vždy vedoucí katedry. Zároveň je v takovém případě jmenován školitel-konzultant z katedry, který dohlíží na dodržení formálních a dalších zásad tvorby kvalifikačních prací na katedře geografie. Na základě vzájemné dohody o tématu práce, její koncepci a předběžném termínu odevzdání vytvoří vedoucí práce v termínu určeném harmonogramem akademického roku zadání kvalifikační práce. Zadání pak odevzdá vedoucímu katedry, který zajistí jeho oficiální schválení děkanem fakulty. Vedoucí, resp. školitelé-konzultanti pak práci konzultují, vždy však na základě vlastní iniciativy studenta. Po splnění všech podmínek (zejména katedrálních seminářů a zápočtů vztahujících se ke kvalifikační práci) může student, v termínu určeném harmonogramem akademického roku, jeho kvalifikační práci předložit k obhajobě. Na základě rozhodnutí vedoucího katedry jsou k jednotlivým kvalifikačním pracím předloženým k obhajobě, určení oponenti práce. Vedoucí i oponent kvalifikační práce jsou pak povinni prostřednictvím sekretariátu katedry vložit posudky na kvalifikační práci do IS/STAG nejpozději 5 dnů před samotnou obhajobou.

ČÁST IV.

Závěrečná ustanovení

Čl. 12

Závaznost, aplikovatelnost a výklad směrnice

- (1) Pravidla obsažená v směrnici jsou závazná pro všechny, jichž se týkají, a to i pro vedoucího katedry. Změna v osobě vedoucího nemá na pravidla uvedená v této směrnici vliv.
- (2) Změny v pravidlech lze činit jen vydáním nové směrnice, a to postupem podle čl. 18 odst. 3 a 4 opatření děkana.
- (3) Vyjde-li najevo rozpor směrnice vedoucího katedry s některým opatřením děkana, proděkana, rektora, prorektora, vnitřním předpisem JU nebo PF nebo se zákonem, použije se přednostně ustanovení, které není obsaženo v směrnici vedoucího katedry.
- (4) Výkladem směrnice je pověřen proděkan pro studium. Je-li to vhodné či nezbytné, vyžádá si před provedením výkladu stanovisko vedoucího katedry.

Čl. 13

Účinnost

Směrnice nabývá účinnosti 1. 12. 2016.

V Českých Budějovicích 30. 11. 2016

doc. RNDr. Dagmar Popjaková, PhD.
vedoucí katedry geografie